Vuoden 2025 kolmas lisätalousarvioesitys

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset ja Oikeuspalveluviraston (OPV) toimintamenot

- **OM kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, esityksessä ehdotettu määrärahasiirto OPV:n toimintamenoista arviomäärärahamomentin menoarvion korottamiseksi on OM:n pääluokan osalta poikkeuksellinen ratkaisu.**
- Yksityisten oikeusavustajien korvauksiin (*arviomääräraha*) ehdotetaan 15,7 milj. euron lisäystä, josta 4 milj. euroa katetaan määrärahasiirrolla Oikeuspalveluviraston *toimintamenoista.*
- Oikeusapupalkkiomenojen (korvausten) kasvun taustalla palkkioiden tason muutos (asetusmuutos v. 2025) sekä yksityisten avustajien hoitamien rikosasioiden määrän kasvu.
- Tyypillisesti pääluokan arviomäärärahamomentteihin liittynyt menojen kasvu on katettu lisämäärärahoin tai arviomäärärahan ylityslupaprosessin kautta.

Arviomääräraha

Arviomäärärahan luonteeseen kuuluu, että talousarvioon otettu määräraha voidaan lakiin perustuvista syistä ylittää ja arviomäärärahamomenteille budjetoitavat määrärahat käytetään lähtökohtaisesti menoihin, joiden tarkkaa määrää ei voida täysin ennakoida eikä menojen maksamiseen ole harkintavaltaa.

> Oikeusapupalkkioiden taustalla on oikeusavun saajan lakiin perustuva oikeus valita avustajansa oikeudenkäyntiasiassa

Yleisesti oikeusministeriön pääluokassa arviomäärärahamomenteilta maksetaan yksityisten oikeusavustajien korvausten lisäksi lakisääteisiä oikeudenkäyntimenettelyihin liittyviä menoja kuten todistelu- ja asiantuntijakorvauksia, käännös- ja tulkkauspalveluita sekä rikosvahinkokorvauksia.

> Kyseiset menot on budjetoitu erilleen viranomaisten toimintamenoista arviomäärärahamomenteille, jotta lainkäyttötoiminnassa tehtävillä yksittäisillä päätöksillä ei ole suoraa vaikutusta viranomaisen oman toiminnan määrärahojen riittävyyteen.

Muut ehdotukset

- Erityismenoihin ehdotetaan 7,3 milj. euron lisäystä oikeudenkäyntimenettelyihin liittyviin käännös- ja tulkkauspalveluihin.
- Hallinnonalan arvonlisäveromenoihin ehdotetaan 9,5 milj. euron tasomuutosta.
- Hallinnonalan tuloista tuomioistuintulojen tuloarvioon ehdotetaan 7,0 milj. euron korotusta ja ulosottomaksujen tuloarvioon 10,0 milj. euron korotusta.
- Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenoista ehdotetaan siirrettävän kertaluonteisesti 3,5 milj. euroa muiden tuomioistuinten toimintamenoihin. Hallinto-oikeuksissa asiamäärät näyttävät kuluvana kasvavan huomattavasti ja hallinto-oikeuksien resurssointi kokonaisketjussa on tärkeä varmistaa.
- Oikeuspalveluviraston momentin perusteluja ehdotetaan täydennettävän siten, että määrärahaa saa käyttää rikos- ja riita-asioiden sovittelun siirron valmistelumenoihin.

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

www.oikeusministerio.fi | www.justitieministeriet.fi